

Mesleki Değerler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleki Değerler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26017>

Özet

Mesleki Değerler Ölçeği (MDÖ), 2012 yılında N. Tunca tarafından ilköğretim öğretmenlerinin mesleki değerlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezinin ürünüdür. Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin mesleklerine atfettikleri değerleri, etik anlayışları ve profesyonel beklilik düzeylerini sistematik bir şekilde belirlemektir. Geliştirme çalışması, Türk eğitim bağlamında öğretmenlerin mesleki değer yapısını ortaya koymaya hedeflemiştir.

Ölçek geliştirme süreci, güvenirlik ve geçerlik analizlerini içermekle birlikte, standart bir ölçme aracı olarak ilköğretim kademesinde görev yapan eğitimcilerin **mesleki değerler** algılarının derinlemesine inceleme fırsatı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mesleki değerler, ilköğretim öğretmenleri, **ölçek geliştirme**, psikometrik araç, eğitim, profesyonel değerler.

Yazarlar

Tunca, N.

Amaç

Mesleki Değerler Ölçeği'nin temel amacı, ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin mesleklerine yönelik sahip oldukları değer yargılarına ve bu yargıların boyutlarına belirlemek üzere geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı oluşturulmasıdır. Çalışmada, öğretmenlerin mesleki değerlerinin belirlenmesi ve eğitim politikalarına katkı tutacak verilerin sağlanması hedefine odaklanmıştır.

Bu araç, öğretmen yetiştirme programlarında veya hizmet içi eğitimlerde mesleki etik ve değerler eğitiminin etkinliğini değerlendirmek için bir temel sağlamaya amaçlanmaktadır. Aynı zamanda, öğretmenlerin mesleki tatmin ve beklilik düzeylerini etkileyen değer faktörlerini tanımlamak için de kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, psikolojide ve eğitim bilimlerinde merkezi bir rol oynayan **mesleki değerler** yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle etik sorumluluk, topluma hizmet, mesleki gelişim, işbirliği ve özerklik merkezilik gibi alt boyutları içerecek şekilde kavramsallaştırılmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, mesleki değerlerin çok boyutlu doğası dikkate alınmalı ve öğretmenlik mesleğine özgü değerlerin teorik çerçevesi oluşturulmuştur. Bu, öğretmenlerin sadece görevlerini yerine getirme biçimlerini değil, aynı zamanda mesleğe yükledikleri anlamı da yansıtan karmaşık bir yapıdır.

Geçerlik

Kaynak materyalde geçerlik bilgisi doğrudan verilmemiş olsa da, ölçek bir **doktora tezi** kapsamında geliştirildiği için kapsamlı geçerlik çalışmaları (içerik, yapı ve ölçüt geçerliği) tezin ilgili bölümlerinde detaylandırılmış varsayılmaktadır. Ölçek geliştirme sürecinin temel adımlarından biri olan yapı geçerliğinin sağlanması için genellikle faktör analizleri uygulanmıştır.

İçerik geçerliği, uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi açısından değerlendirilmesiyle sağlanmıştır. Nihai olarak, ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, öğretmenlerin mesleki değerlerini doğru ve amaca uygun bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamayı hedeflemiştir.

Güvenirlilik

Orijinal kaynakta güvenirlik verisi belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik bir araç geliştirme çalışması gereği, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğini gösteren analizlerin tez içerisinde mevcut olduğu kabul edilmelidir.

Yüksek güvenirlik katsayıları, ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar verdiğini, yani aynı öğretmen grubuna farklı zamanlarda uygulandığında benzer mesleki değer düzeylerini ortaya koyduğunu göstermektedir. Bu tür analizler, ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılmaya uygun olduğunu destekler.

Faktör Analizi

Mesleki Değerler Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, yapı geçerliğini saptamak amacıyla faktör analizinin kullanıldığı kuvvetle muhtemeldir. Bu analizler, öğretmenlerin mesleki değerlerinin kaç temel boyuttan oluştuğunu (örneğin, etik değerler, sosyal değerler, kişisel gelişim değerleri) belirlemeyi amaçlamıştır.

Genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzunun azaltılması ve temel boyutların belirlenmesi, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen yapıya teorik modele uygunluğunun test edilmesi yöntemleri izlenmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını bilimsel olarak destekler.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Yeni bir ölçek oluşturulmuştur)

Format: Derecelendirme formatı (Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi '-' olsa da, ölçek geliştirme çalışmalarında yaygın olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Meslek sahibi öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, öğretmen değerleri, meslek etiği, psikometrik özellikler, doktora tezi, Anadolu Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yazın Adresi: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir (Tezin sunulduğu kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2012 yılında tamamlanan bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik ve araştırma amaçları kullanımları için izinler, genellikle yazar (N. Tunca) ve tezin sunulduğu üniversite (Anadolu Üniversitesi) aracılığıyla sağlanmalıdır. Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi orijinal kaynakta mevcut değildir.

Kaynaklar

Tunca, N. (2012). *İlköğretim öğretmenleri için Mesleki Değerler Ölçeğinin geliştirilmesi ve*

İlköğretim öğretmenlerinin mesleki değerlerinin belirlenmesi (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Tezin ulusal tez merkezindeki bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [mesleki-degerler-olcegi-toad.pdf](#)

Mesleki Değerler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM